

Drodzy Czytelnicy!

Po świątecznej oraz feryjnej przerwie powracamy z kolejną porcją historycznych ciekawostek dotyczących naszej Małej Ojczyzny— dzielnicy Ochota.

Co znajdziecie w najnowszym numerze Kuriera? Przede wszystkim bardzo ciekawy artykuł dotyczący naszej najbliższej okolicy—Skweru Sue Ryder. Kim była ta niezwykła kobieta? Czym zasłynęła? Odpowiedzi na te i inne pytania znajdziecie na stronie 4.

Miłośnicy zwierząt natomiast będą zachwyceni artykułem dotyczącym Kasztanki—najślynniejszej klaczy w Polsce.

Warto również poznać sylwetki polskich odkrywców, dowiedzieć się szczegółów Obrony Lwowa a także odkryć tajemnicę pewnej kamienicy.

Życzymy miłej lektury!

Zespół redakcyjny:

Zofia Mykieta
Weronika Mędrzak
Helena Wagner
Kacper Mrówczyński
Wojciech Bartosz-Białoskórski
Kornelia Wodecka
Patrycja Chrościcka
Adam Roślanowski

Dystrybucja:

Stanisław Uliński

Opiekunowie:

P. Anna Badaszewska
P. Justyna Tokarzewska

W tym numerze:

Tajemnica starej kamienicy	2
Kasztanka— nietypowy koń bojowy	3
Baronowa Warszawy—Sue Ryder	4
Obrona Lwowa	5
Polscy Odkrywczy	6
Rozrywka	7
Aktualności	8

Tajemnica starej kamienicy

Kamienica znajdująca się przy ulicy Filtrowej, jak wiele miejsc na Ochocku ma ciekawą historię.

Budynek ten wybudowano w 1926 roku dla pracowników Pocztowej Kasy Oszczędności, według projektu Józefa Handzelewicza. Podczas wojny mieściła się w nim konspiracyjna kwatera Armii Krajowej. To właśnie w tym miejscu, 31

lipca 1944 roku dowódca Okręgu Warszawskiego płk Antoni Chruściel „Monter” podpisał rozkaz rozpoczęcia Powstania Warszawskiego. Kamienica przetrwała wojnę, a kilka lat temu znaleziono w niej tajne dokumenty, które przekazano Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

Zofia Mykieta
Weronika Mędrzak

Kasztanka – nietypowy koń bojowy

Najsławniejszym koniem w polskiej historii jest niewątpliwie Kasztanka.

Urodziła się w 1909 roku w majątku hrabiego Romera. Była niewysoką, za to szlachetną klaczą, maści jasnokasztanowatej, z białą plamką na głowie, nad kopytami miała białe skarpetki.

Najciekawszą częścią życia Kasztanki jest na pewno służba w wojsku. **Była ulubionym koniem marszałka Józefa Piłsudskiego**, który dostał ją na imieniny od swoich legionistów w 1914 roku, a dosiadł po raz pierwszy na szlaku bojowym I Brygady. Bardzo polubił nowego konia, mimo iż nie miał on cech wierzchowca bojowego: na odgłos wystrzału Kasztanka robiła się nerwowa, nie nauczono jej specjalnych chodów, źle również znosiła hałasy towarzyszące defiladom wojskowym. Jednak jedna jej zaleta przewyższała wszystkie te wady: była niezwykle przywiązana do Piłsudskiego.

Nikt poza nim nie mógł na niej jeździć, a jak już wsiadł, to nie zajechał daleko. Uznawała tylko Marszałka. Również Marszałek darzył ją wielkim przywiązaniem, a w jednej z książek opisał, jak toczył z nią długie rozmowy.

Wszyscy Polacy znali Kasztankę. W wolnej Polsce Piłsudski dosiadał jej podczas uroczystych defilad wojskowych. W 1927 roku po obchodach Święta Niepodległości Polski Kasztanka pojechała pociągiem razem z wojskiem na nową kwaterę. Okazało się, że była to jej ostatnia podróż. W transporcie doznała urazu wewnętrznego i mimo pomocy dwóch weterynarzy zmarła. Jej szczątki zostały pochowane pod klombem przed budynkiem dowództwa 7 Pułku Ułanów w Mińsku. W miejscu jej pochówku ustawiono głaz z napisem: „*Tu leży Kasztanka, ulubiona klacz bojowa Marszałka Piłsudskiego.*”

Helena Wagner

„KASZTANKA”

Tablica pamiątkowa na miejscu jej pochówku w koszarach Pułku, naprzeciwko dowództwa.

Baronowa Warszawy – Sue Ryder

W sercu Starej Ochoty, między ulicą Filtrową i Wawelską, nieopodal Szkoły Podstawowej nr 23, tuż przy Parku Wielkopolskim, znajduje się Skwer Sue Ryder. Idąc do szkoły przechodzę codziennie obok tego skwery, jednakże jeszcze do niedawna nie wiedziałem kim była Sue Ryder. Postać tę przybliżyła mi moja babcia Marta, która jako młoda osoba, pod koniec lat sześćdziesiątych XX wieku miała okazję spotkać tę niezwykłą osobę i rozmawiać z nią.

Margaret Susan Ryder była brytyjską działaczką charytatywną. W czasie II wojny światowej organizowała pomocy dla okupowanej Europy i walczącej Warszawy. Zajmowała się między innymi organizacją zrzutów broni na teren Warszawy w czasie Powstania Warszawskiego w 1944 roku. Po wojnie założyła fundację finansującą budowę szpitali, hospicjów i domów opieki na całym świecie.

Organizowała też wyjazdy rekreacyjne do Wielkiej Brytanii dla byłych więźniów obozów koncentracyjnych. Była wielką przyjaciółką Polski i Polaków. W Polsce ufundowała w 30 miejscowościach domy opieki, szpitale i hospicja. Kiedy w 1978 roku królowa angielska Elżbieta II za zasługi dla kraju i pracę charytatywną nadała Sue Ryder tytuł szlachecki para Anglii – ta na siedzibę nadanego tytułu obrała Warszawę i odtąd nosiła zaszczytny tytuł Lady of Warsaw tj. Baronowej Warszawy. Na cześć Polaków, których poznała w czasie II wojny światowej.

Warto też wspomnieć, iż w Warszawie na Pl. Unii Lubelskiej 2 znajduje się Muzeum i Archiwum Sue Ryder.

Wojciech Bartosz-Białoskórski

Skwer Sue Ryder

Sue Ryder

Zachować w pamięci...

Obrona Lwowa to polsko - ukraiński konflikt o przynależność Lwowa pomiędzy II Rzeczpospolitą a Zachodnioukraińską Republiką Ludową.

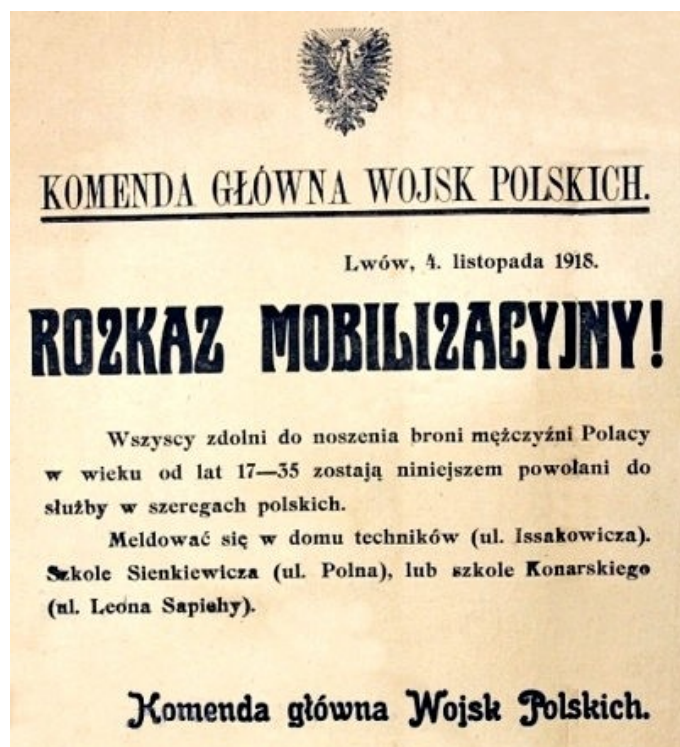
Walki rozpoczęły się 1 listopada 1918 r., kiedy to żołnierze austro-węgierscy (pochodzenia ukraińskiego) opanowali większość budynków we Lwowie. Na przekór temu stanęli polscy mieszkańcy Lwowa, w tym młodzież-dzielnicy obrońcy miasta - Orleńscy. Nie wahali się Oni oddać życia, polegli za Ojczyznę. Polacy zwyciężyli, a wojska ukraińskie wycofały się 22 maja 1919 r.

Chciałbym podkreślić, że w uznaniu bohaterstwa mieszkańców sam marszałek Józef Piłsudski odznaczył miasto i jego mieszkańców Krzyżem Virtuti Militari. Zacytuję Jego słowa:

„Tu we Lwowie codziennie walczyć trzeba o nadzieję, codziennie walczyć o siłę wytrwania. Ludność stawała się wojskiem, wojsko stawało się ludnością. I kiedy ja, jako sędzia wojskowy dający nagrody, odznaczający ludzi, myślałem nad kampanią pod Lwowem, to wielkie zasługi Waszego miasta oceniłem tak, jak gdybym miał jednego zbiorowego żołnierza, dobrego żołnierza, i ozdobiłem Lwów Krzyżem Orderu Virtuti Militari, tak, że wy jesteście jedynym miastem w Polsce, które z mojej ręki, jako Naczelnego Wodza, za pracę wojenną, za wytrzymałość otrzymało ten order”.

Pamięć o Obrońcach trwa i jestem pewien, że i następne pokolenia, jak pisał Kornel Makuszyński „będą przychodzić na te groby (...), aby się nadyszeć bohaterstwa”.

Kacper Mrówczyński

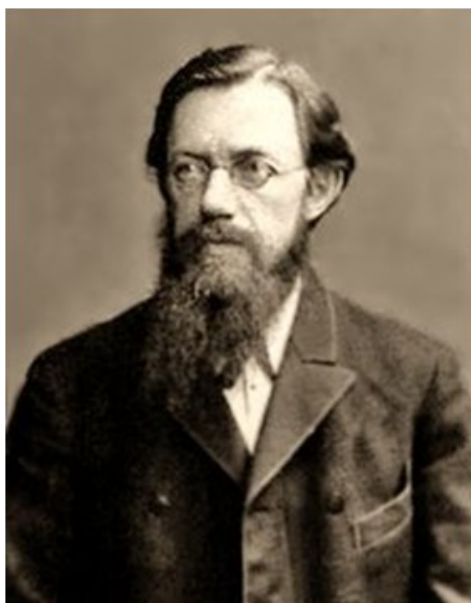
Krzyż Obrony Lwowa

Polscy Odkrywczy

Jan Czernski

Góry Czernskiego to łańcuch górski znajdujący się na terenie Rosji, dokładniej na Syberii. Nazwane zostały na cześć Jana Czernskiego, żyjącego w latach 1845-1892. Był on paleontologiem, geologiem i przyrodnikiem. Uczestniczył w powstaniu styczniowym, za co został zesłany na Syberię. Przymusowo wcielono go do armii rosyjskiej, ale jednocześnie pozwolono mu prowadzić badania naukowe i dzięki temu Jan Czernski mógł opracować pierwszą mapę geologiczną wybrzeża Bajkału.

Miejsca upamiętniające Czernskiego to m.in. Góra Czernskiego-najwyższy szczyt Gór Bajkalskich wznoszący się 2588 m n.p.m. i Czernski-miasto w Rosji.

Paweł Edmund Strzelecki

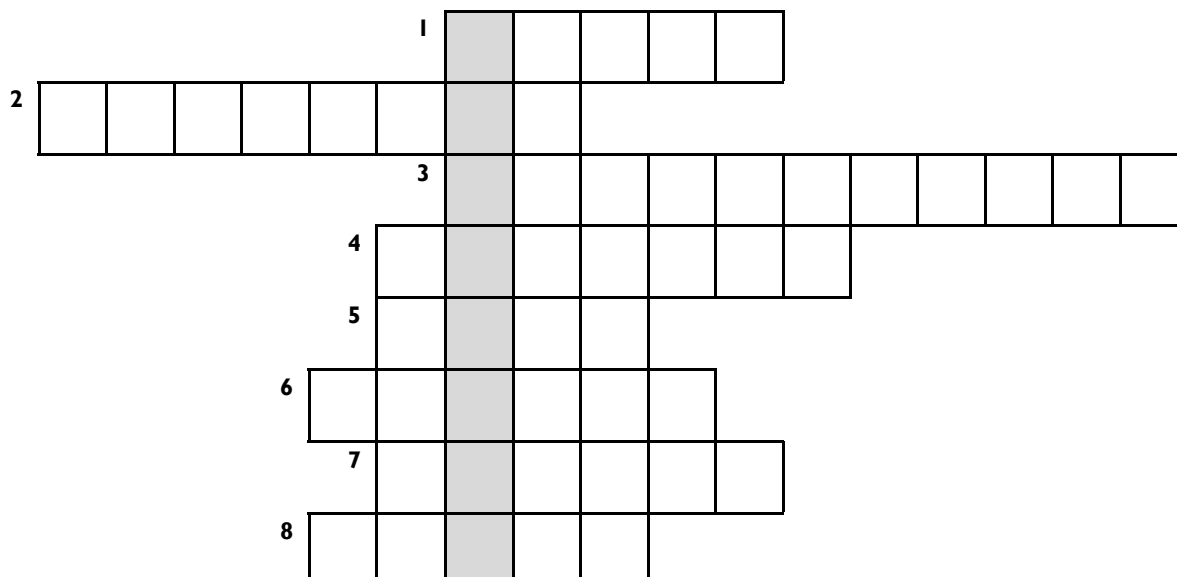
Paweł Edmund Strzelecki urodził się w 1797 roku w Głuszynie, a zmarł w 1873 roku w Londynie. Strzelecki już od dziecka marzył o podróżach. W 1834 roku wyruszył w podróż dookoła Ziemi. Pierwszym etapem jego wyprawy były Ameryki. Odwiedził między innymi Appalache, Florydę i Meksyk, odkrył złoża rud miedzi w Kanadzie. W Argentynie, Peru i Ekwadorze zajmował się badaniami nad wulkanami i surowcami mineralnymi. W Brazylii, Urugwaju i Chile prowadził obserwacje meteorologiczne i badania geologiczne, które później kontynuował na Hawajach i w Polinezji. Następnie dotarł do Australii, gdzie badał jej najwyższe pasmo górskie. Najwyższy szczyt Australii nazwał Górą Kościuszki.

Dla upamiętnienia dokonań Strzeleckiego, jego imieniem nazwano wiele miejsc takich, jak: pasmo górskie, miasteczko, 2 szczyty i pustynię w Australii.

Kornelia Wodecka

Rozrywka

1. W godle Polski.
2. Zwyczaje przekazywane z pokolenia na pokolenie.
3. Porządek wydarzeń w czasie.
4. W ogrodzie lub na stanowisku archeologicznym.
5. „Mazurek Dąbrowskiego”.
6. Przechowuje dzieła sztuki i zabytki.
7. Dziadek zegara.
8. Ojciec Siemowita.

Adam Roślanowski

Czy ta historia jest prawdziwa?

Czy znasz odpowiedzi na poniższe pytania?

1. Czy król Jagiełło przed bitwą pod Grunwaldem prowadził rozmowę z Ulrichem von Jungingenem?
2. Czy angielski żołnierz korzystał w I wojnie światowej z peryskopu Heweliusza z 1637 r.?
3. Czy w starożytnym Egipcie konie były podkuwane?
4. Czy w starożytnym Rzymie znany był krążek linowy?

Rozwiązanie w kolejnym numerze.

Przedświąteczna akcja wolontariatu

19 grudnia uczennice naszej szkoły –Kornelia Wodecka i Patrycja Chrościcka , wzięły udział w przedświątecznej akcji wolontariatu na rzecz Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego i Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej oraz w Wigilii środowisk kombatanckich. Nasze dziewczyny dzielnie pomagały w organizacji wymienionych wyżej przedsięwzięć, a serdecznością i uśmiechem zjednały sobie serca uczestników spotkania. Patrycja i Kornelia otrzymały podziękowania od p. Anny Lewak- Prezesa Zarządu FPPP oraz p. Leszka Żukowskiego - Prezesa Zarządu Głównego ŚZŻAK.

Lekcja historii w Muzeum Powstania Warszawskiego

30 stycznia chętni uczniowie i rodzice uczestniczyli w niezwykłej lekcji historii-spotkaniu z profesorem Witoldem Gutkowskim w Muzeum Powstania Warszawskiego . Profesor Witold Gutkowski w okresie II wojny światowej działał w Szarych Szeregach na Ochocie i brał udział w Powstaniu Warszawskim.

Szkoła Młodych Patriotów

Zapraszamy do udziału w V edycji „Szkoły młodych patriotów”

Zadania:

- przygotowanie Kodeksu Postaw Patriotycznych
- przeprowadzenie sondażu nt. postaw patriotycznych oraz roli patriotyzmu lokalnego

Szczegółowych informacji udzielą wszystkim zainteresowanym panie:

Justyna Tokarzewska i Anna Badaszewska.

Stań w szranki

Zapraszamy do udziału w konkursach historycznych:

- Przyszłość spełnionych marzeń-edycja specjalna konkursu „Polskie drogi”-wyrażenie refleksji, myśli, opinii związanych z dążeniami Polaków do niepodległości –do 18 lutego
- „ Za każdy kamień Twój”-przygotowanie prezentacji multimedialnej dot. historii Szarych Szeregów-do 10 marca
- Odkrywamy Ochotę-szkolny konkurs historyczny- praca pisemna nt. historii Małej Ojczyzny (miejsca, wydarzenia, ludzie)

Zdjęcia wykorzystane w aktualnym wydaniu Kuriera Ochockiego pochodzą ze źródeł:
http://www.wikiwand.com/pl/Krzy%C5%BC_Obrony_Lwowa
<http://www.horseplanet.pl/klacz-kasztanka/>
 oraz strony wikipedia.pl.

